

Kommunkansliet

Datum 2013-05-28

Rev. 2013-06-12

Rev. 2013-10-17

Dnr KS 2013/193-101

Till Kommunstyrelsen

Revidering av reglementen med anledning av medgivande av beslutanderätt gällande s.k. öppna sammanträden samt medgivande av beslutanderätt gällande närvarorätt för den eller de som väckt ett ärende genom medborgarförslag

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta

1. Reglementena för Kommunstyrelsen, Byggnadsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden och Socialnämnden revideras genom att en ny lydelse angående medgivande av beslutanderätt gällande öppna sammanträden införs samt att lydelsen skrivs in som en ny paragraf "Öppna sammanträden" under "Nämndernas arbetsformer".
2. Reglementena för Produktionsstyrelsen, Kultur- och utbildningsnämnden och Vård- och omsorgsnämnden revideras genom att flytta nu gällande lydelse om medgivande av beslutanderätt gällande öppna sammanträden från paragraf "Tidpunkt för sammanträdena" till ny paragraf "Öppna sammanträden" under "Nämndernas arbetsformer".
3. Medge samtliga nämnder undantaget Valnämnden - Kommunstyrelsen, Byggnadsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Socialnämnden, Produktionsstyrelsen, Kultur- och utbildningsnämnden och Vård- och omsorgsnämnden beslutanderätt att själva fatta beslut om den eller de som har väckt ett ärende genom medborgarförslag får närvara när nämnden behandlar ärendet och delta i överläggningarna men inte i besluten.

Bakgrund

Kommunfullmäktige biföll den 18 mars 2013, KS 2:23, motion nr 16/2012 angående medborgarförslag väckt av Michael Solander (MP). Kommunfullmäktige beslutade då att införa initiativrätt för Österåkers kommuns medborgare genom rätten att väcka Medborgarförslag samt att denna rätt ska gälla från och med den 23 september 2013. Med anledning av detta föreslogs en revidering av samtliga nämnders/styrelsers reglementen genom att tillföra en ny bestämmelse angående delegerade medborgarförslag. Ärendet återremitterades på Kommunfullmäktiges sammanträde den 9 september 2013, KF § 6:11 med motivering anförd av Leif Pettersson (S): "På grund av att det ej på sittande sammanträde lyckats klargöras regler i detta ärende föreslår jag återremiss". Ärendet har därefter reviderats genom att införande av bestämmelse angående delegerade beslutsförslag har utgått. Ärendets beslutsförslag föreslår i dagsläget beslut gällande

Tjänsteutlåtande

medgivande av beslutanderätt gällande öppna sammanträden för samtliga nämnder samt medgivande av beslutanderätt gällande närvarorätt för den eller de som har väckt ett ärende genom medborgarförslag för samtliga nämnder.

Den diskussion som förekom på fullmäktigesammanträdet den 9 september berörde framförallt huruvida nämnderna, trots att fullmäktige i KF § 6:10/2013 inte medgivit förslagsställaren rätt att presentera sitt förslag på det nämnds eller styrelsesammanträde då förslaget sakbehandlas och beslutas om, ändå har möjlighet att bjuda in förslagsställaren till sammanträdet för att närvara och delta i överläggningarna men inte i besluten. Möjliga lösningar som diskuterades var ajournering av sammanträdet för presentation av förslagsställarens medborgarförslag eller att medborgarförslag bereds på ett sådant sätt att nämnd/styrelse beslutar om dessa på ett offentligt sammanträde, även kallat öppet sammanträde. Det sistnämnda alternativet förutsätter dock att fullmäktige medgett nämnden/styrelsen sådan rätt att genomföra s.k. öppna sammanträden.

I Kommunallagens 6 kap 19 § framgår under Närvarorätt för utomstående att:

19 a § En nämnds sammanträden ska hållas inom stängda dörrar. Nämnden får dock besluta att dess sammanträden ska vara offentliga, om fullmäktige har medgett det. Om fullmäktige har medgett det får nämnden besluta att den eller de som har väckt ett ärende genom medborgarförslag får närvara när nämnden behandlar ärendet och delta i överläggningarna men inte i besluten. En nämnds sammanträden ska dock alltid hållas inom stängda dörrar i ärenden

1. som avser myndighetsutövning, eller
2. i vilka det förekommer uppgifter som hos nämnden omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen.

I kommentarerna till paragrafen framgår att:

”Om en nämnd handlägger ett ärende vid ett offentligt sammanträde trots att fullmäktige inte har medgett sådan öppenhet, kan det beslut som fattas i ärendet efter överklagande komma att upphävas”.

(s 421 första stycket (KL upplaga 5).

I följande tre nämnders/styrelses reglementen förekommer lydelse angående öppna sammanträden:

Vård- och omsorgsnämnden

Tidpunkt för sammanträdena

”Nämnden får besluta att nämndens sammanträden kan vara offentliga med de begränsningar som framgår av kommunallagen avseende myndighetsutövning och sekretess”.

Kultur- och utbildningsnämnden

Tidpunkt för sammanträdena

”Nämnden får besluta att nämndens sammanträden kan vara offentliga med de begränsningar som framgår av kommunallagen avseende myndighetsutövning och sekretess”.

Tjänsteutlåtande

Produktionsstyrelsen

Tidpunkt för sammanträdena

”Styrelsen får besluta att Styrelsens sammanträden kan vara offentliga med de begränsningar som framgår av kommunallagen avseende myndighetsutövning och sekretess.”

Följande nämnder har under någon period haft motsvarande lydelse inskrivet i sitt reglemente:

- Miljö- och hälsoskyddsnämnden (ÖFS 2000:1, ÖFS 2001:20, ÖFS 2005:3)
- Förskolenämnden (ÖFS 2005:4)
- Grundskolenämnden (ÖFS 2005:5)
- Kultur- och fritidsnämnden (ÖFS 2005:7)
- Utbildningsnämnden (ÖFS 2005:6)
- Barn- och ungdomsnämnden (ÖFS 2000:5, ÖFS 2001:17)

Förvaltningens slutsatser

Kommunstyrelsens kontor noterar att fullmäktige på sammanträde den 9 september 2013, KF § 6:10 beslutat ge förslagsställaren en generell rätt att presentera sitt förslag under högst fem minuter på fullmäktigesammanträdet där förslaget sakbehandlas och beslutas om men att fullmäktige ej beslutat ge förslagsställaren motsvarande rätt då medborgarförslaget delegerats till nämnd eller styrelse.

Gällande frågan om öppna sammanträdet så har Kommunfullmäktige under åren medgivit vissa nämnder beslutanderätt att själva besluta huruvida de ska ha öppna sammanträden eller inte. Kommunstyrelsens kontor kan konstatera att flera av dessa nämnder idag inte längre existerar. I tre fall, Vård- och omsorgsnämnden, Kultur- och utbildningsnämnden samt Produktionsstyrelsen återfinns lydelse om öppna sammanträden i nu gällande reglementen.

Förvaltningen föreslår Kommunstyrelsen föreslå att Kommunfullmäktige dels medger samtliga nämnder/styrelser – undantaget Valnämnden - beslutanderätt gällande öppna sammanträden, dels att detta medgivande framkommer i respektive reglemente på ett tydligt och enhetligt sätt som en egen paragraf. Beslutet innebär att samtliga nämnder/styrelser har samma möjlighet att besluta om eventuella öppna sammanträden utifrån de förutsättningar som föreligger respektive myndighet och förvaltning och med kommunallagens begränsningar avseende myndighetsutövning och sekretess.

Förvaltningen föreslår dessutom Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige att medge samtliga nämnder/styrelser – undantaget Valnämnden – beslutanderätt att själva fatta beslut om den eller de som har väckt ett ärende genom medborgarförslag får närvara när nämnden/styrelsen behandlar ärendet och delta i överläggningarna men inte i besluten. Därigenom delegeras beslut om förslagsställarens närvaro eller ej från Kommunfullmäktige till respektive nämnd/styrelse att själv avgöra i frågan samt om denna rätt ska innehålla eventuella begränsningar.

Efter avstämning från politiken har den lydelse som ursprungligen föreslogs skrivs in i samtliga reglementen, gällande delegerade medborgarförslag, utgått. Detta eftersom motsvarande lydelse, återrapportering av beslut med anledning av medborgarförslag och återrapportering av

Tjänsteutlåtande

medborgarförslag som inte beslutats om inom ett år från då de väcktes, framgår av kommunfullmäktiges arbetsordning (ÖFS 2013:19). Lydelsen som föreslogs skrivs in i samtliga reglementen var tänkt som en tydlig upplysning till nämnderna, men är alltså inte nödvändig då motsvarande bestämmelser angående handläggning av medborgarförslag finns inskrivna i Kommunfullmäktiges arbetsordning. Samtliga nämnder/styrelser har att rätta sig efter de av Kommunfullmäktige fastlagda bestämmelserna gällande de medborgarförslag som delegerats till nämnd/styrelse för behandling och beslut.

Lydelse gällande öppna sammanträden

(införs i reglementena för Kommunstyrelsen, Byggnadsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden och Socialnämnden (motsvarande lydelse finns i dag inskrivet i reglementena för Produktionsstyrelsen, Kultur- och utbildningsnämnden och Vård- och omsorgsnämnden och föreslås flyttas in under ny nedanstående paragraf))

§ X Öppna sammanträden (införs som ny paragraf under nämndens arbetsformer)

Nämnden/Styrelsen får besluta att nämndens/styrelsens sammanträden kan vara offentliga med de begränsningar som framgår av kommunallagen avseende myndighetsutövning och sekretess.

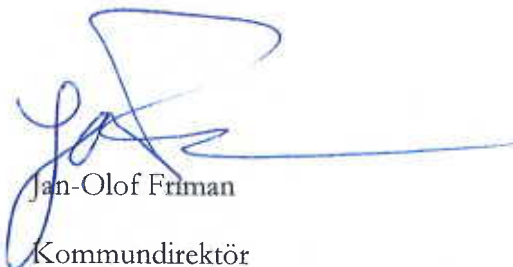

Tidigare beredning

- Kommunfullmäktige återremitterade ärendet på sammanträde den 9 september 2013, KF § 6:10.
- Kommunstyrelsens sammanträde 2013-08-21, KS § 8:16
- Kommunstyrelsens arbetsutskott 2013-06-12, AU § 9:13

Beslut bör delges

- samtliga nämnder

Jan-Olof Friman
Kommundirektör

Peter Ekeme
Kanslichef